

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNÍ BIOLOGIE

Oddělení fyziologie a imunologie živočichů

Pracovní skupiny studující Fyziologii buňky

Jiří Pacherník

**Jiřina
Medalová**

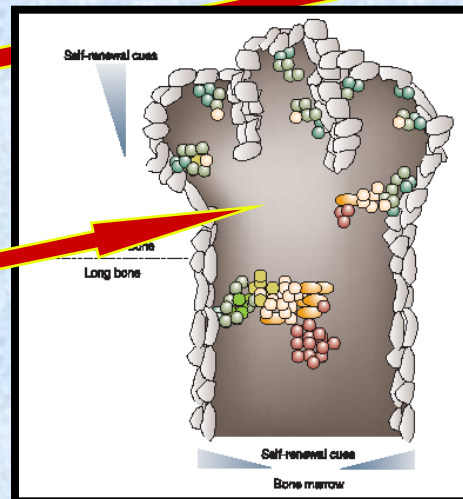
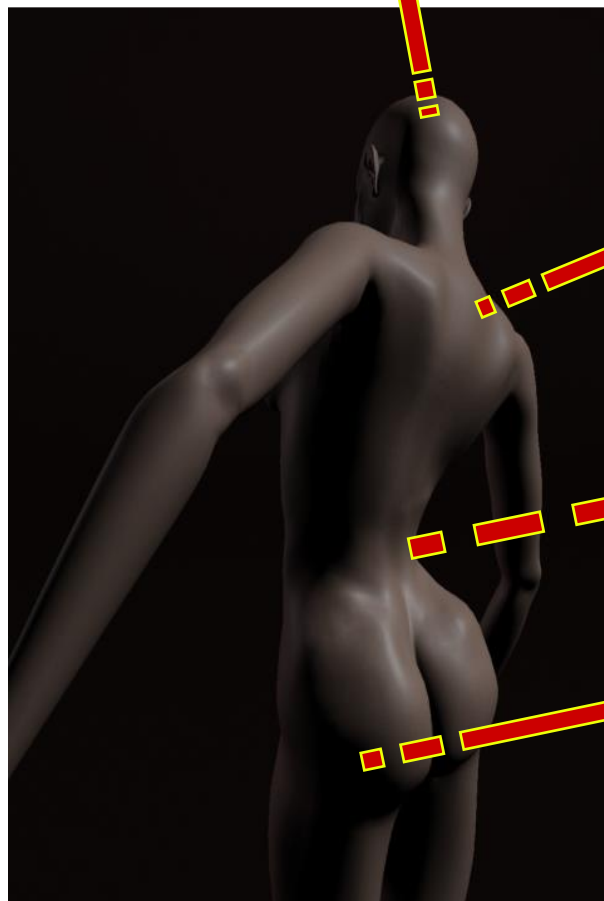
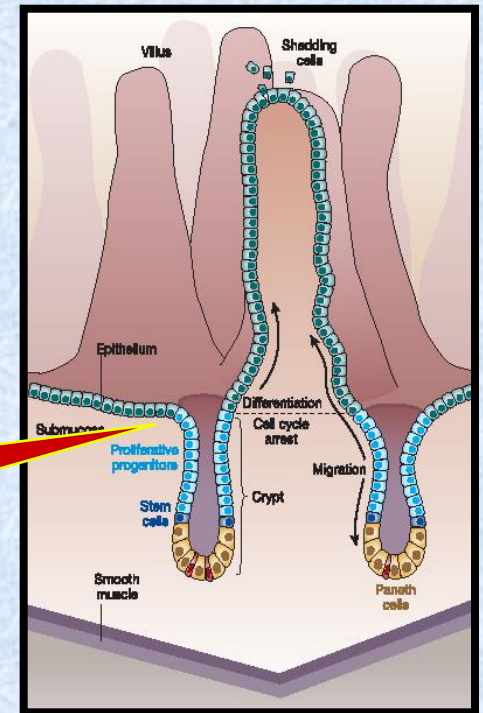
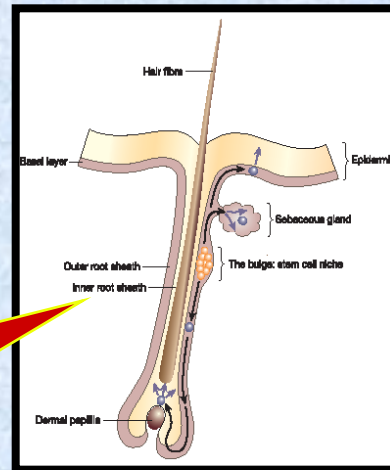
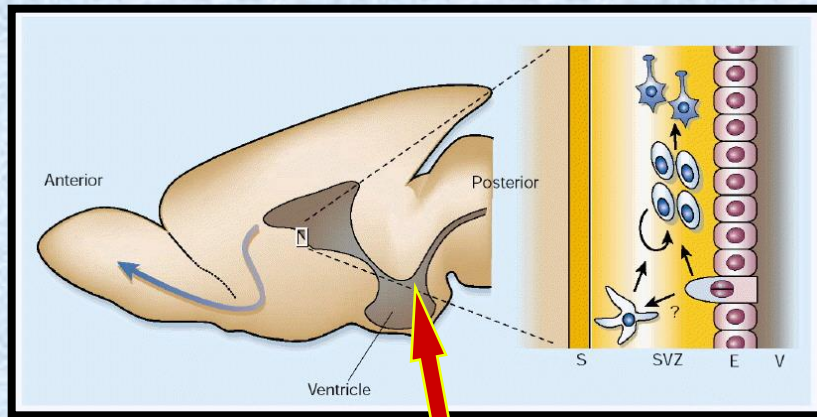

Vít'a Bryja

**Marcela
Buchtová**

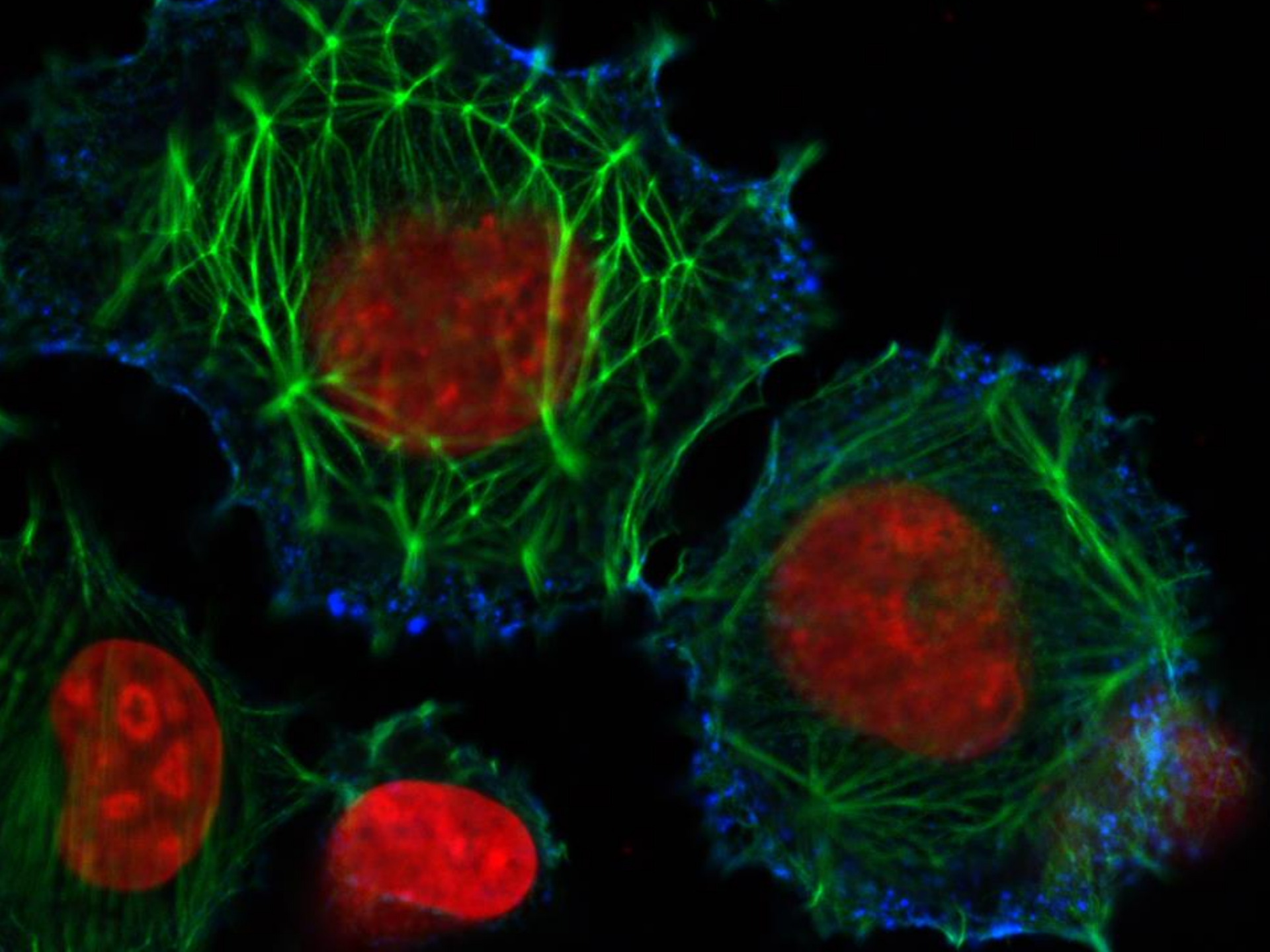
Buňka je základní funkční jednotka organismu

Laboratoře pro výzkum buněk

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNÍ BIOLOGIE

Oddělení fyziologie a imunologie živočichů

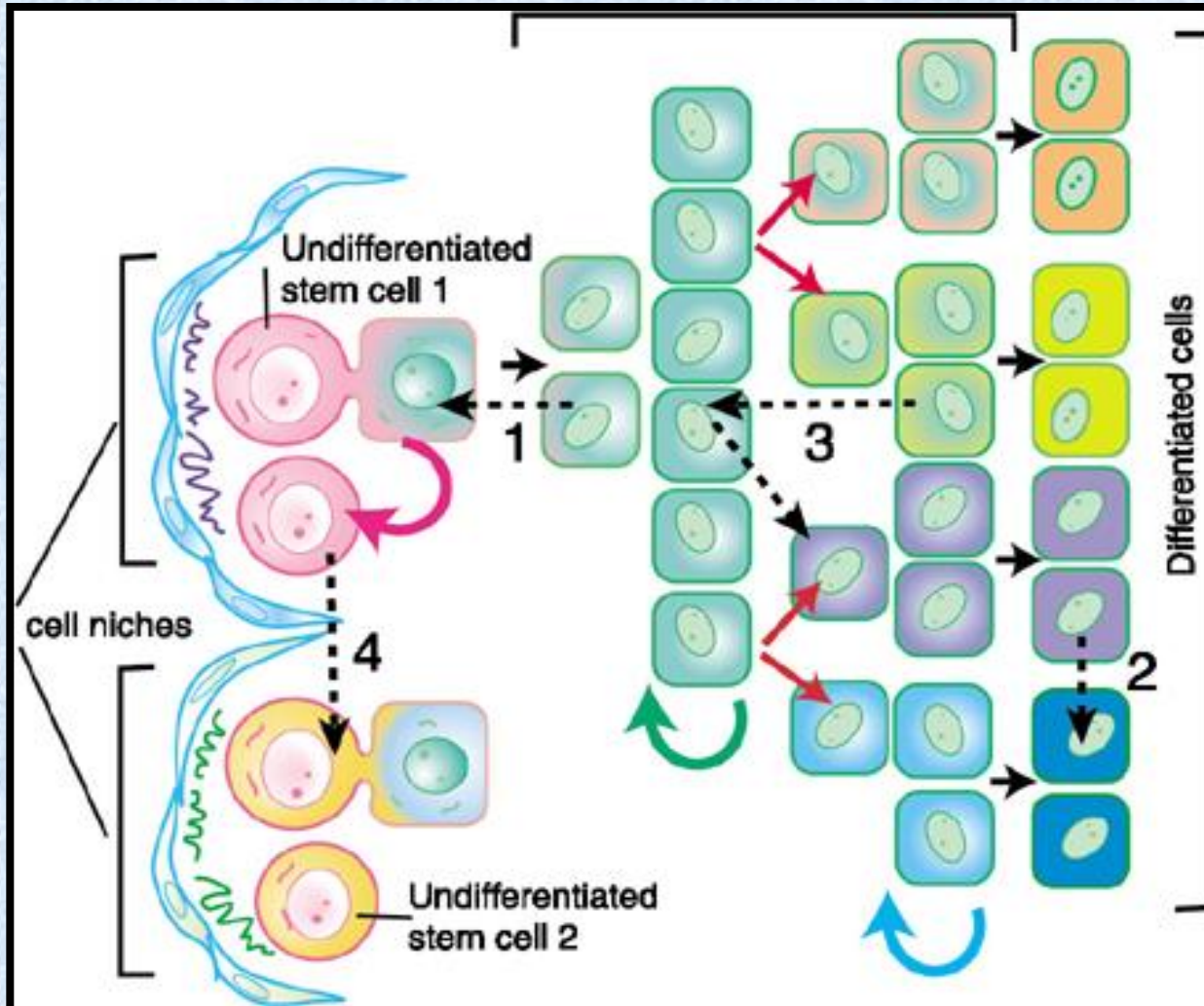
Laboratoř fyziologie kmenových buněk

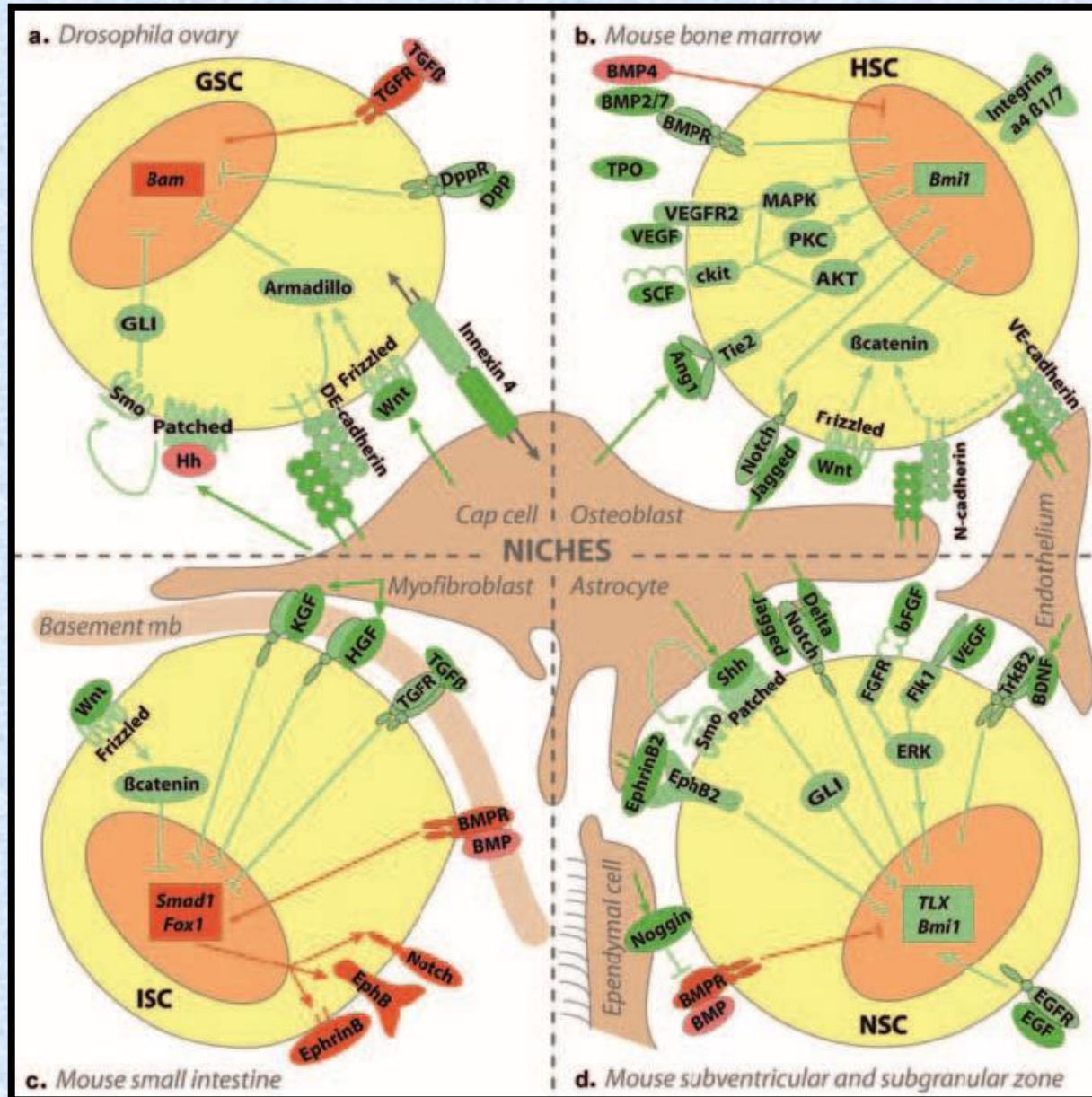
Jiří Pacherník

Co jsou kmenové buňky?

- buňky schopné vlastní obnovy (sebeobnova)
- buňky schopné dát vznik jiným typům buněk (schopnost diferenciacce / rozrůzňování)

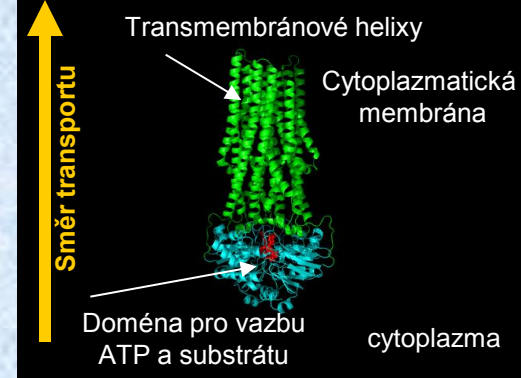
Mechanismy sloužící k zachování kmenových buněk v organismu.

ABC transportéry (ATP-binding cassette)

Mgr. Jiřina Medalová, Ph.D.
jipro@sci.muni.cz

Transmembránové pumpy závislé na ATP

- Exportují metabolity buněk (nejčastější výskyt játra, ledviny, střevo, krevní buňky...)
- Brání vniknutí toxických látek do buněk (krevně mozková bariéra, kmenové buňky...)

Patologický výskyt

nadměrné množství ABC transportérů na buňkách

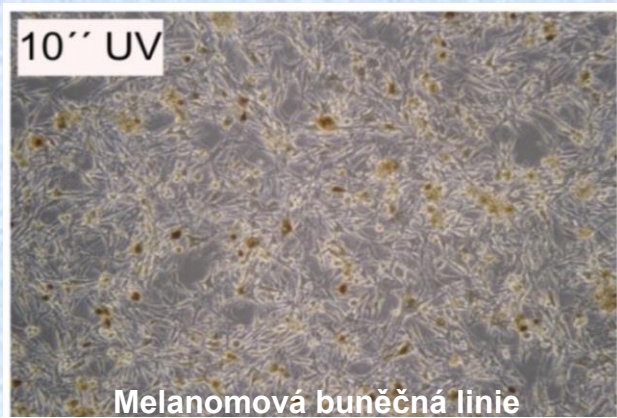
- Multiléková rezistence rakovinných buněk (ABC B1, ABC C1, BCRP)

nedostatečné množství ABC transportérů nebo jejich špatná funkce

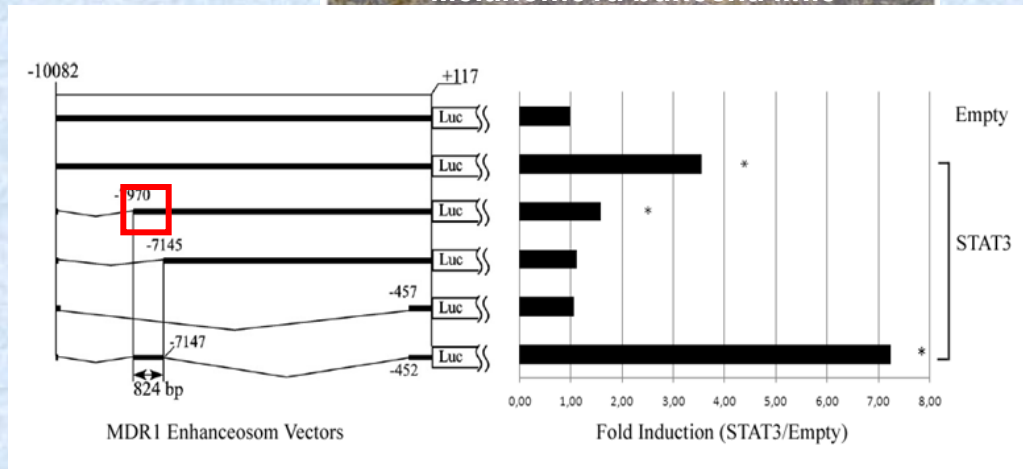
- 16 dědičných onemocnění vedoucích ke kumulaci metabolitů uvnitř buněk
- Neurodegenerativní onemocnění

Běžící projekty

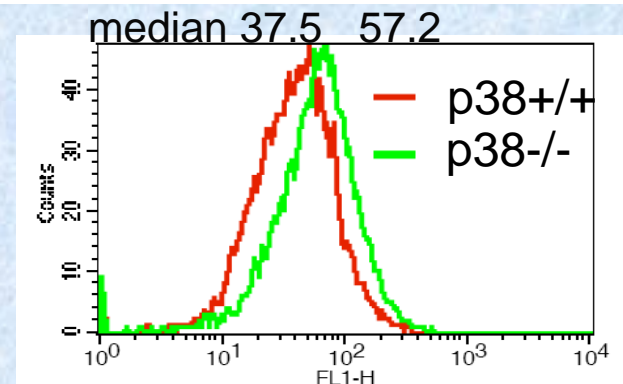
- Rezistence melanomů způsobená MDR5

- Analýza vazebného místa STAT3 v MDR1 enhanceosomu

- Vliv základních kinázových kaskád (p38) na transkripci ABC transportérů v nádorových a ES buňkách

- Role ABC transportérů v buněčném cyklu

Mezibuněčná signalizace – signální dráhy WNT a jiné

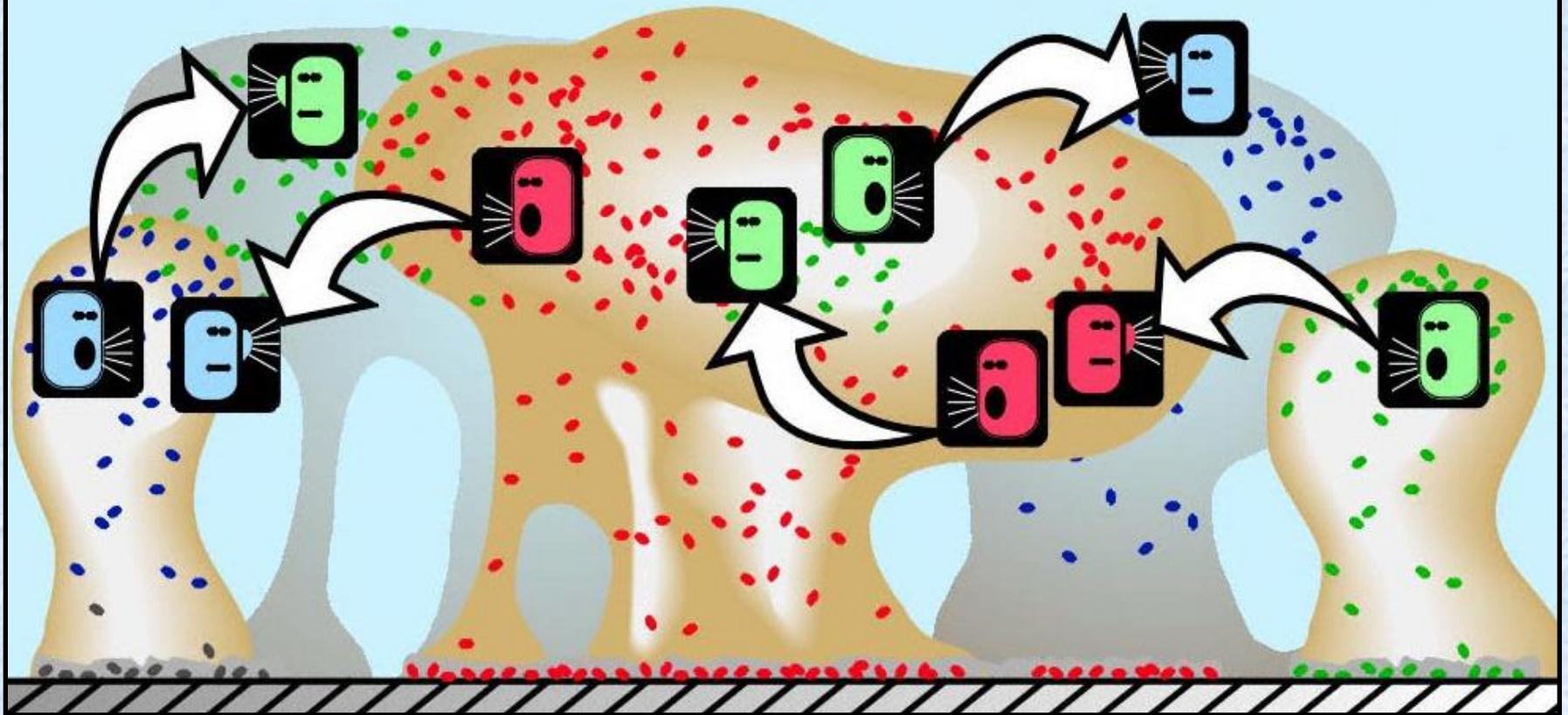
Doc. Vítězslav Bryja

Komunikace mezi buňkami (signály)

buňky se musejí domluvit co budou dělat

(růst, dělit se, měnit se, cestovat/migrovat, usazovat se, umírat, produkovat, plnit svou funkci,..)

Cell-Cell Communication

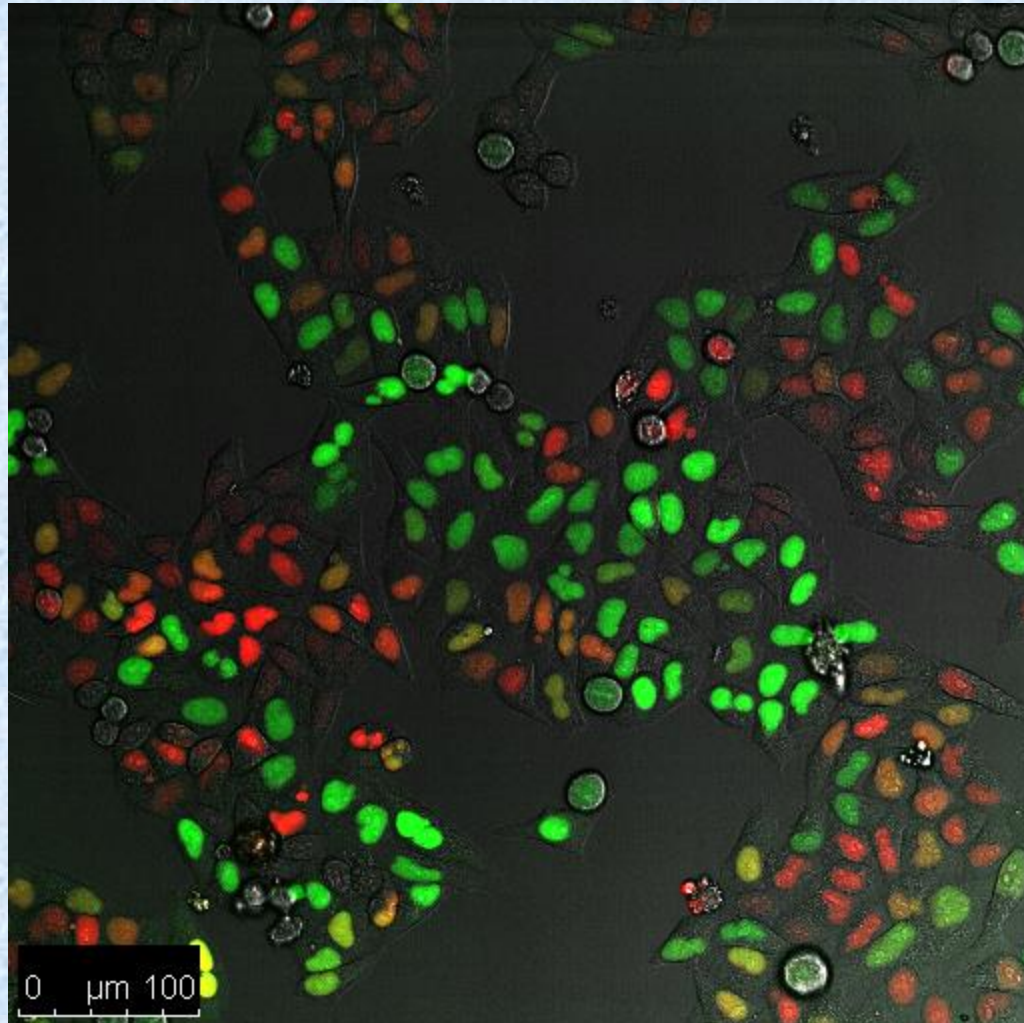
Problémy v komunikaci mají závažné důsledky!

Cíle a nástroje

- molekulární analýza fyziologických, vývojových a buněčných procesů, které jsou pod kontrolou ligandů z rodin WNT a FGF
- analýza metodami vývojové, buněčné, molekulární biologie a proteomiky
- přístup k nejmodernějším technologiím (průtoková cytometrie, hmotnostní spektroskopie, DNA microarrays atd.)

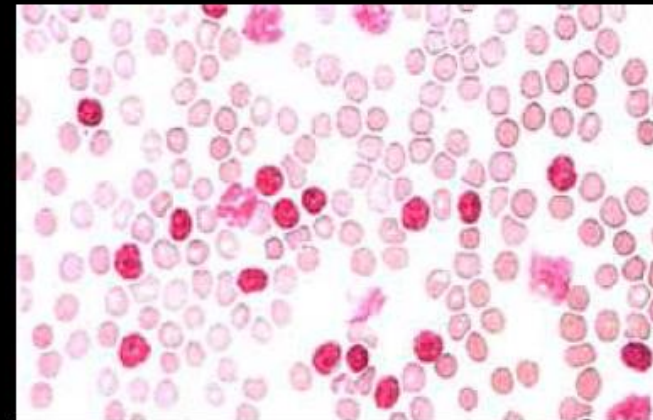
Fucci – *movie*

Time: 22h

Chronic Lymphocytic Leukemia (CLL)

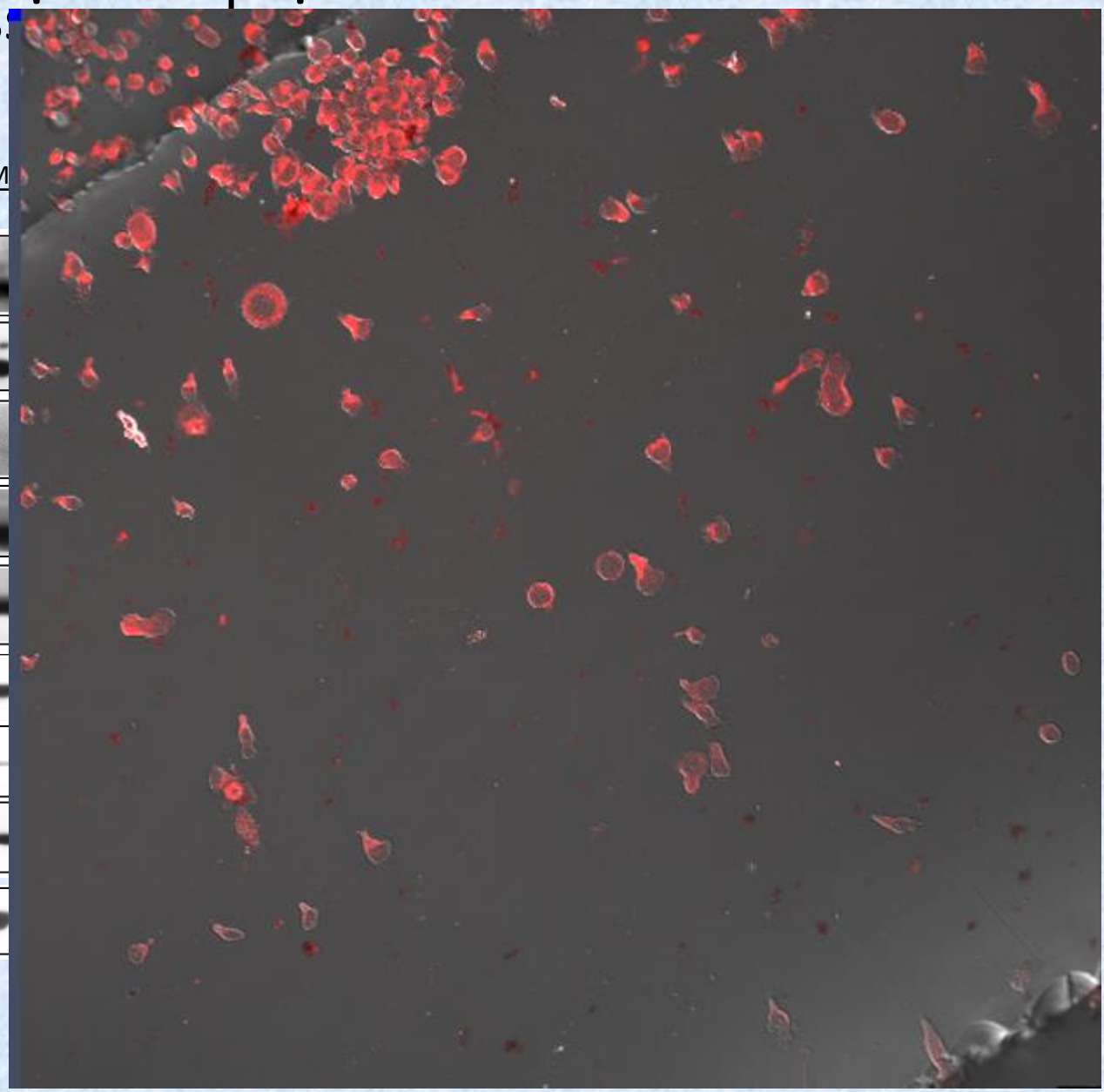
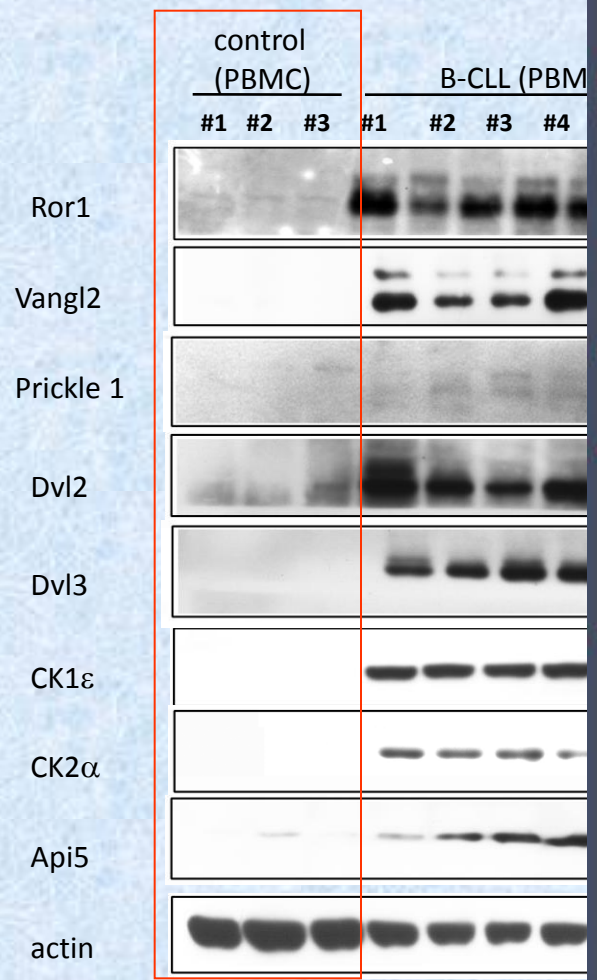
- **Chronic** = slow and protracted course
- **Lymphocytic** = mature B cells affected, clonal expansion
- **Leukemia** = malignant disorder

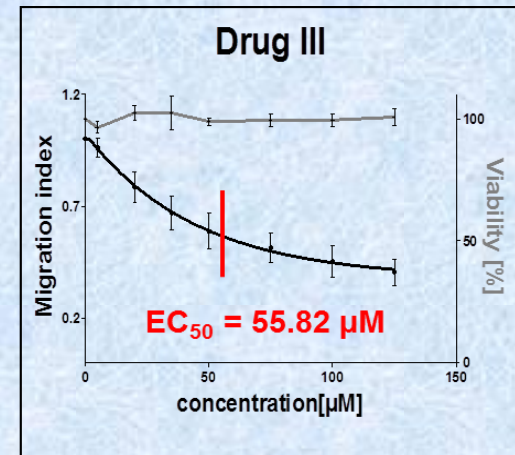
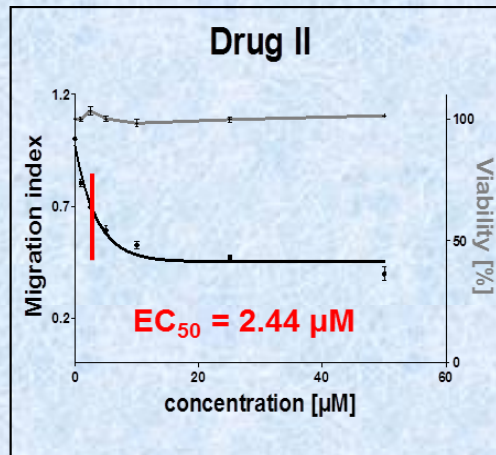
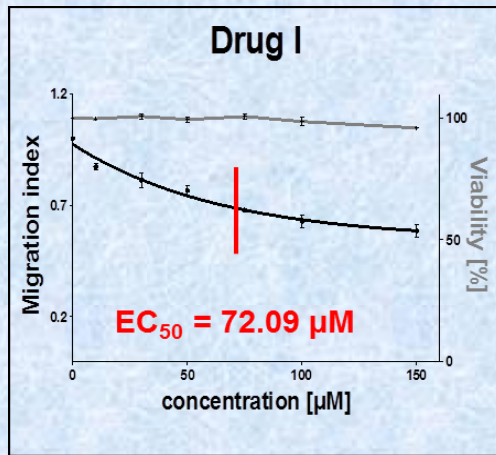
- Most common leukemia in Western world
- Incidence: 3 patients in population of 100 000 per year
- Median age of diagnosis: 65 years
- Survival: from several years to decades

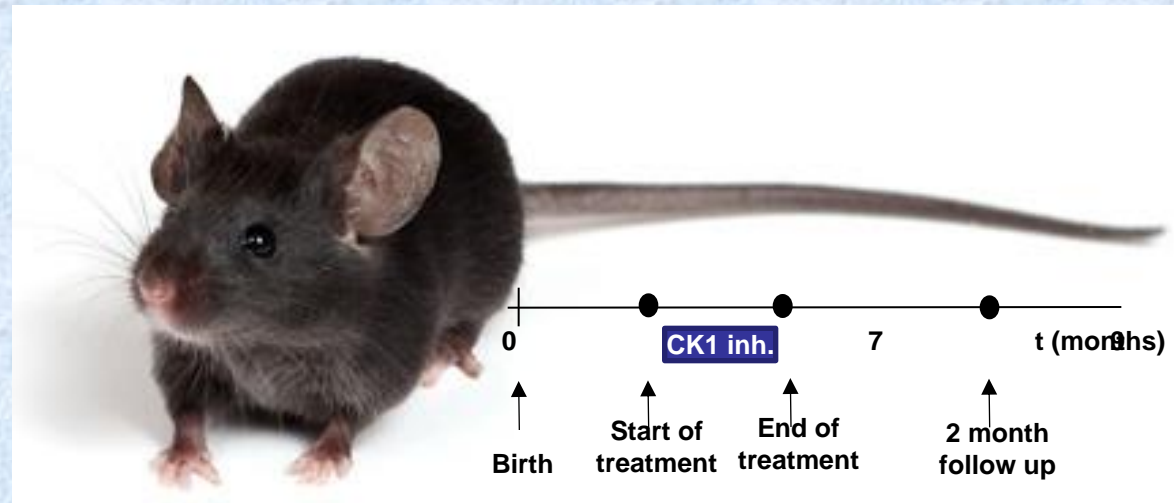
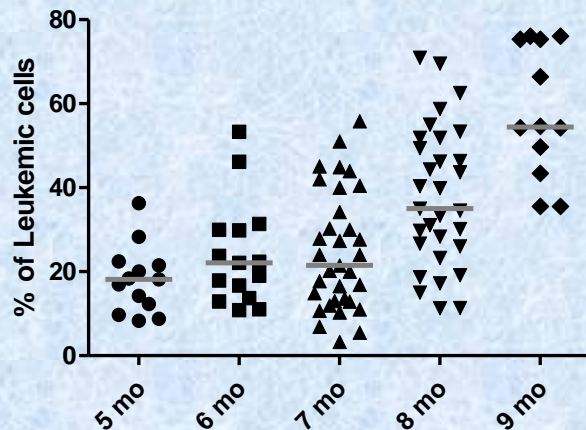
Protein expression

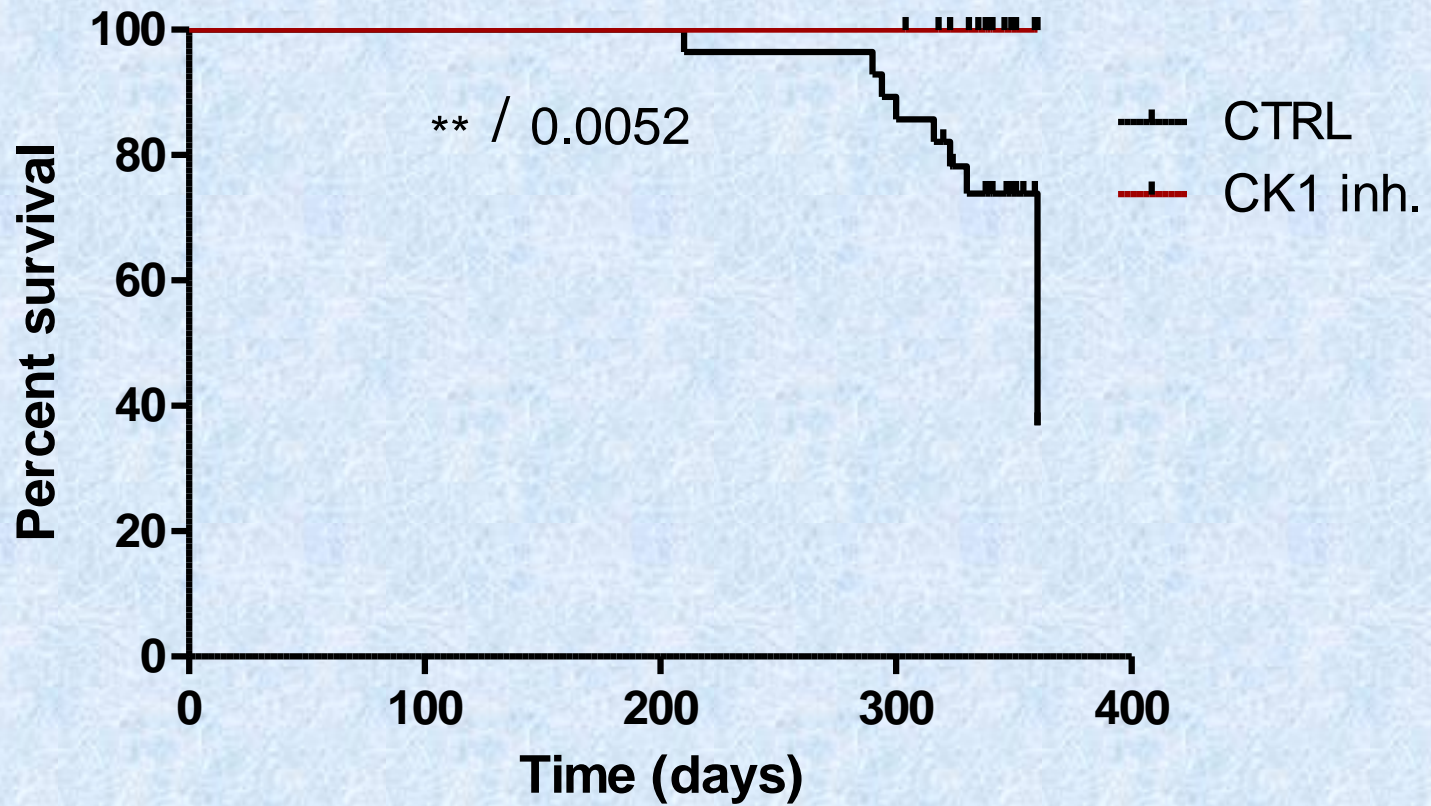
Treatment and sampling

CLL% vs Age

Survival

Kvalitní vědecké výsledky

272

Resea

STAT1 and STAT3 do not participate in FGF-mediated growth arrest in chondrocytes

Pavel Krejci^{1,2*}, Lisa Salazar³, Helen S. Goodridge⁴, Tamara A. Kashiwada³, Matthew J. Schibler⁵, Petra Jelinkova¹, Leslie Michels Thompson³ and William R. Wilcox^{6,7}

¹Institute of Experimental Biology, Masaryk University, 61137 Brno, Czech Republic

β -Arrestin is a necessary component of Wnt/ β -catenin signaling *in vitro* and *in vivo*

Vítězslav Bryja^{1†}, Dietmar Gradl², Alexandra Schambony², Ernest Arenas^{3*}, and Gunnar Schulte⁴

High molecular weight FGF2: the biology of a nuclear growth factor

K. Chlebova^a, V. Bryja^{a,b}, P. Dvorak^{c,d}, A. Kozubik^{a,b}, W. R. Wilcox^{e,f} and P. Krejci^{a,h,e,*}

Review

TRENDS in Pharmacological Sciences Vol.28 No.10

Full text provided by www.sciencedirect.com

ScienceDirect

The Frizzled family of unconventional G-protein-coupled receptors

Gunnar Schulte¹ and Vítězslav Bryja^{2,3}

¹Section of Receptor Biology and Signaling, Department of Physiology and Pharmacology, Karolinska Institutet, S-171 77 Stockholm, Sweden

²Institute of Experimental Biology, Faculty of Science, Masaryk University, Brno, Czech Republic

³Department of Cytokinetics, Institute of Biophysics, Academy of Sciences of the Czech Republic, Brno, Czech Republic

Molecular Biology of the Cell
Vol. 20, 924–936, February 1, 2009

The Extracellular Domain of Lrp5/6 Inhibits Noncanonical Wnt Signaling In Vivo

Vitezslav Bryja^{1,2*}, Emma R. Andersson^{3†}, Alexandra Schambony^{4,5†}, Milan Esner^{3*}, Lenka Bryjová^{2*}, Kristin K. Biris⁶, Anita C. Hall^{7,8*}, Bianca Kraft⁵, Lukas Cajanek⁴, Terry P. Yamaguchi⁹, Margaret Buckingham³ and Ernest Arenas⁴

EMBO
reports

scientific report

β -Arrestin and casein kinase 1/2 define distinct branches of non-canonical WNT signalling pathways

Vítězslav Bryja^{1,2*}, Alexandra Schambony^{3†*}, Lukáš Čajánek¹, Isabel Dominguez⁴, Ernest Arenas^{1*} & Gunnar Schulte^{5††}

MOLECULAR AND CELLULAR BIOLOGY, Jan. 2011, p. 000

0270-7306/11/\$12.00 doi:10.1128/MCB.00550-10

Copyright © 2011, American Society for Microbiology. All Rights Reserved.

Vol. 31, No. 1

Mitogen-Activated Protein Kinases Promote WNT/ β -Catenin Signaling via Phosphorylation of LRP6[∇]

Igor Červenka^{1†}, Joshua Wolf^{2†}, Jan Mašek^{1†}, Pavel Krejci^{1,3,4}, William R. Wilcox^{4,5}, Alois Kozubík^{1,3}, Gunnar Schulte⁶, J. Silvio Gutkind^{2*} and Vítězslav Bryja^{1,3*}

Bohaté spolupráce doma a v zahraničí

- FN Bohunice, Jihočeská univerzita, Ústav molekulární genetiky a Biofyzikální ústav AV ČR
- Max-Planck Institute for Molecular Genetics, Berlin
- Karolinska Institutet, Stockholm (= místo, kde se udělují Nobelovy ceny)
- University of Erlangen, Německo
- National Institute of Health, Bethesda, USA
- University of California a Ceders Sinai Medical Institute, Los Angeles, USA

KI-MU

Cooperation between Masaryk University, Brno and Karolinska Institutet, Stockholm in the field of biomedicine

The Education for Competitiveness Operational Programme

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Skvělá parta a mnoho volnočasových aktivit!

Laboratoř molekulární morfogeneze

Marcela Buchtova

1mm

Laboratoř molekulární morfogeneze

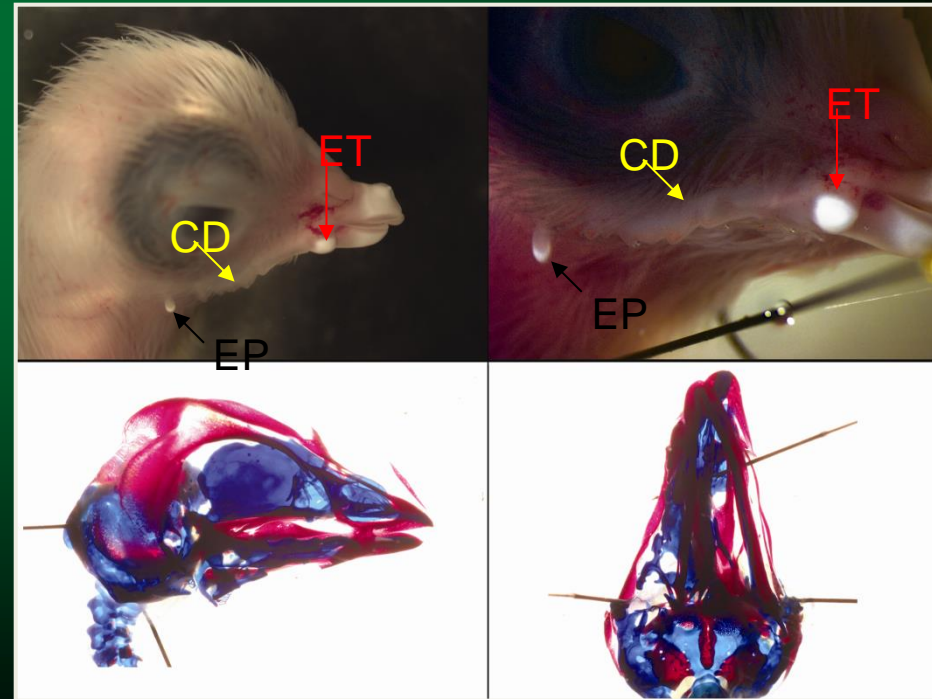
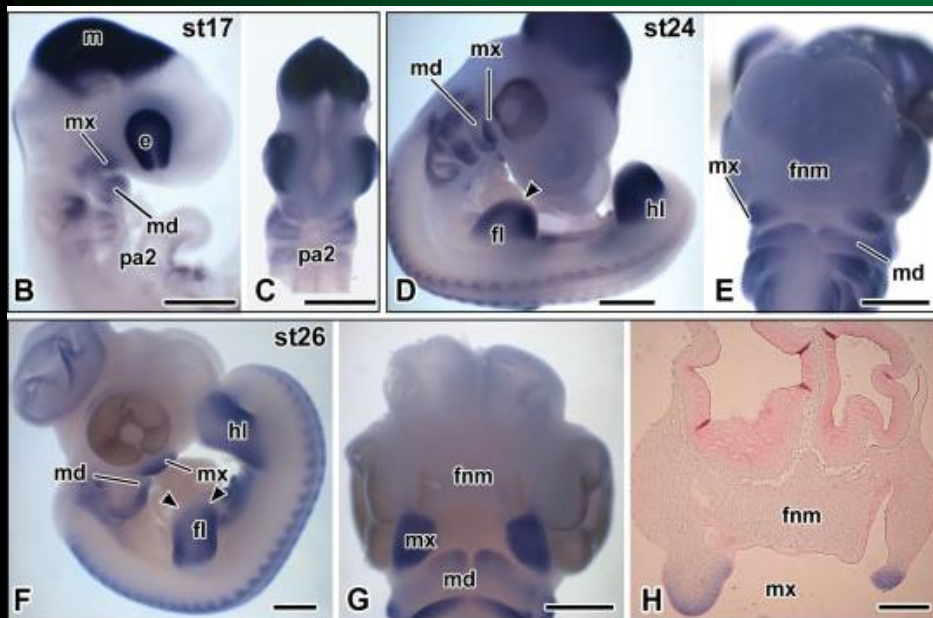
- buněčné a molekulární procesy během embryonálního a postnatálního vývoje
- změny buněčné proliferace, apoptózy a diferenciaci buněk tvrdých i měkkých tkání
- studium mechanismů vývoje končetin a kraniofaciálních struktur a poruch s nimi souvisejících

Hlavní oblasti studia

Kraniofaciální morfogeneze

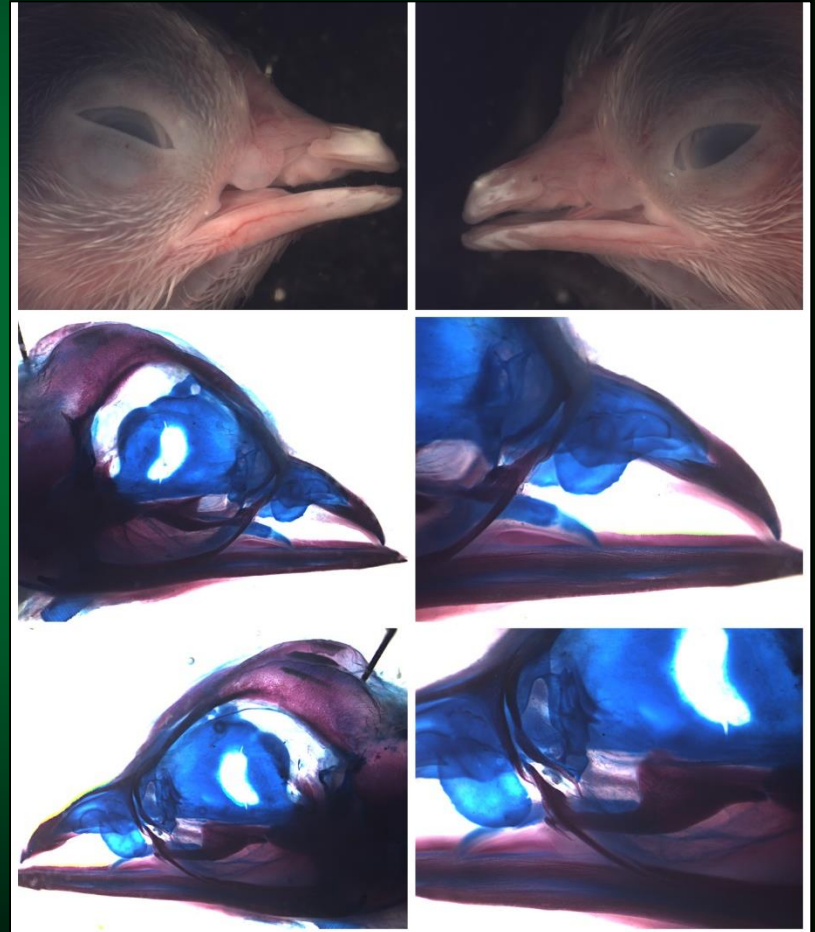
- studium regulací podílejících se na stanovení identity obličejových prominencí
- klonování nových transkripčních faktorů a studium jejich genové exprese
- jejich začlenění do signálních drah
- funkční studie kandidátních genů

Hlavní oblasti studia

Vývojové procesy podílející se na vzniku rozštěpů rtů a patra

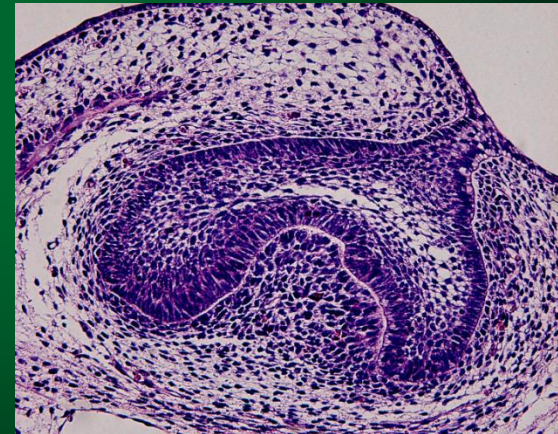
- odhalení molekulárních a buněčných mechanismů podílejících se na vzniku defektů v kraniofaciální oblasti
- pozornost je věnována zejména interakcím mezi jednotlivými obličejovými prominencemi a sledování morfologických a molekulárních parametrů po experimentálním ovlivnění u modelových druhů

Hlavní oblasti studia

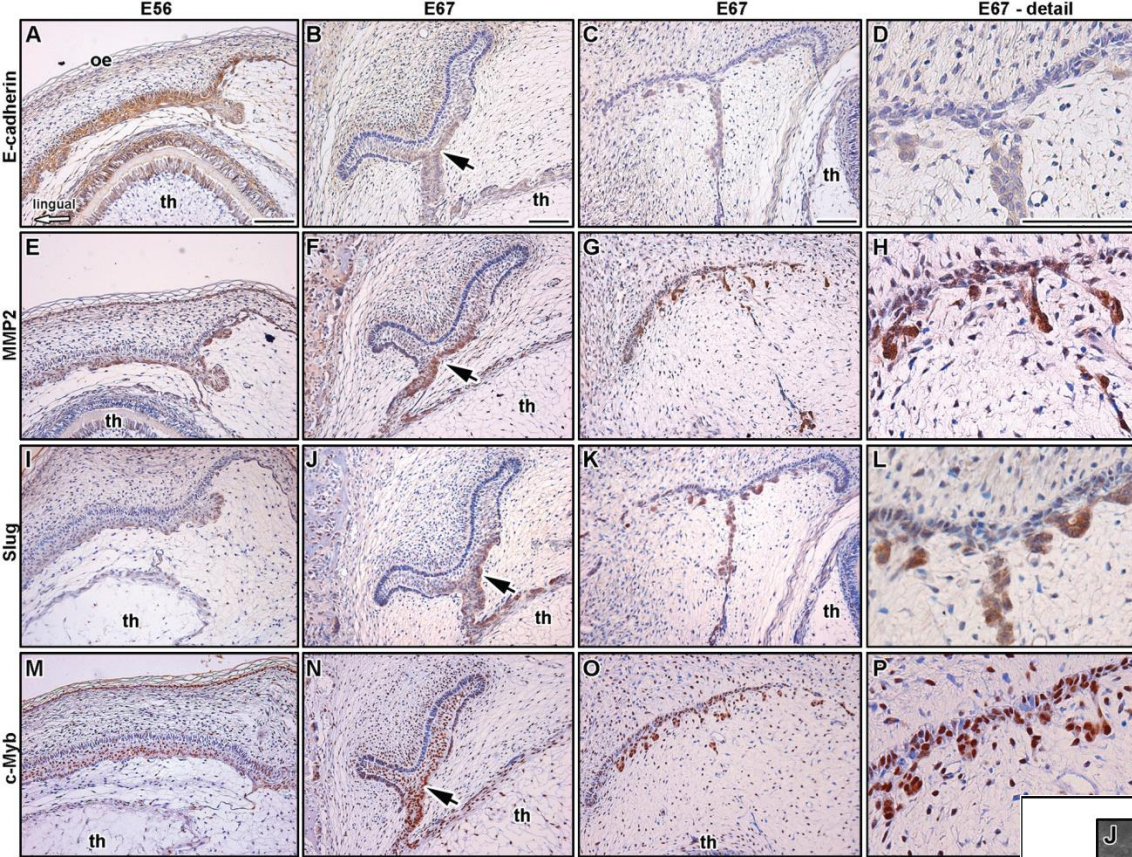
Odontogeneze

- vývoj náhradní dentice
- studium mechanismu degradace zubní lišty
- evoluční aspekty vývoje dentice
- interakce zubů s podkladovou kostí
- apoptotické procesy během odontogeneze

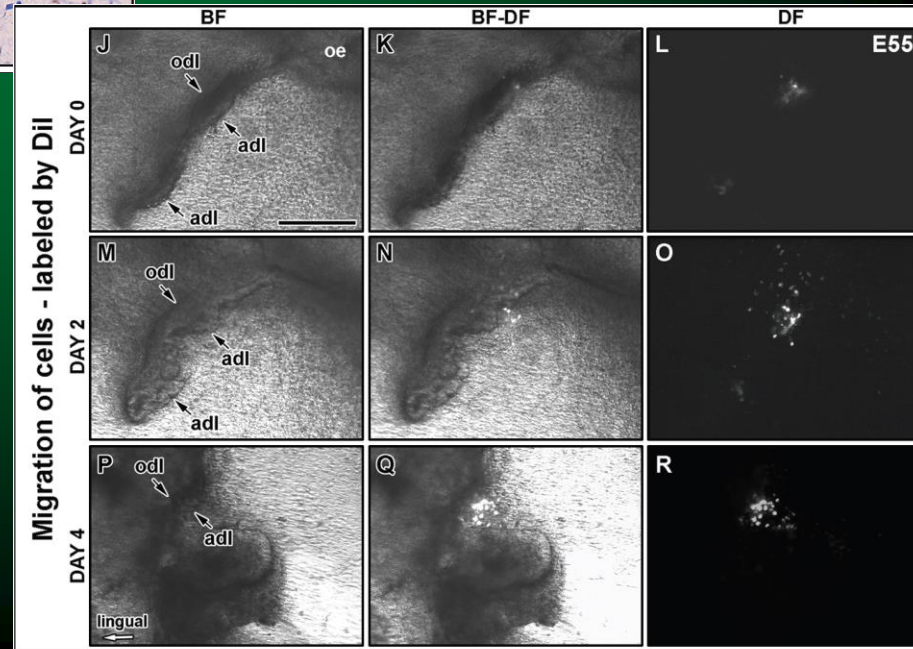
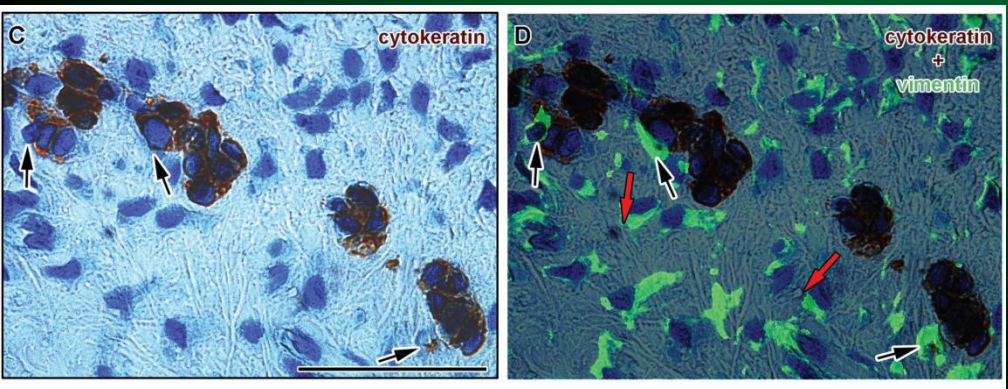

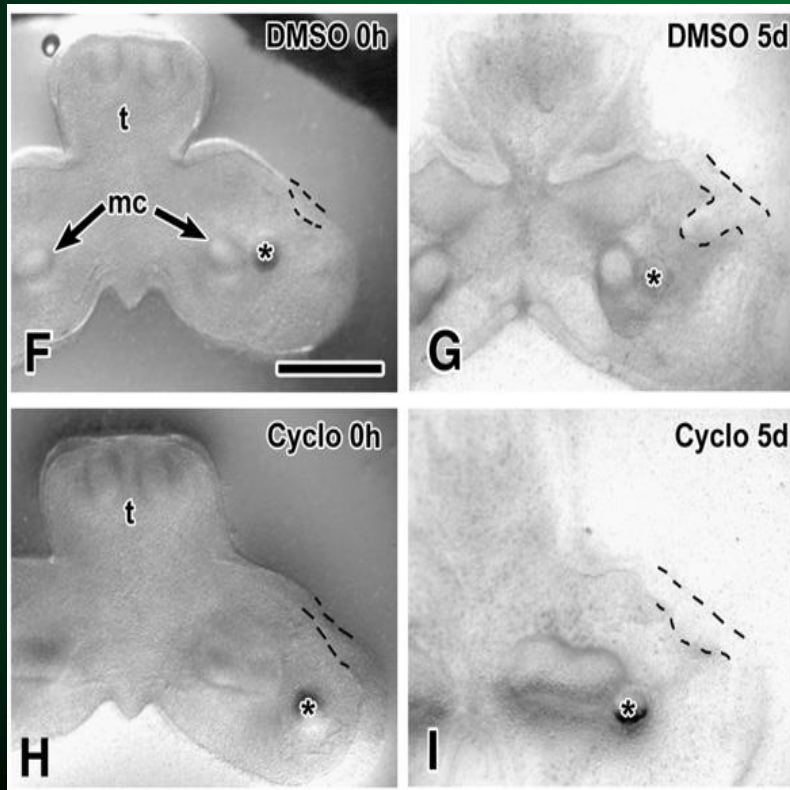
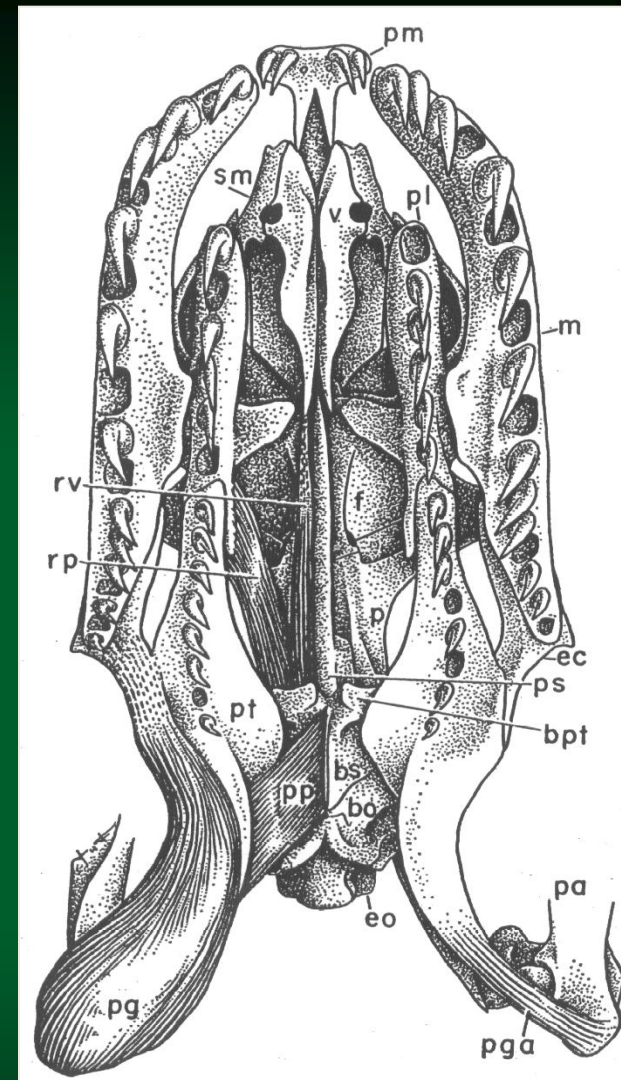
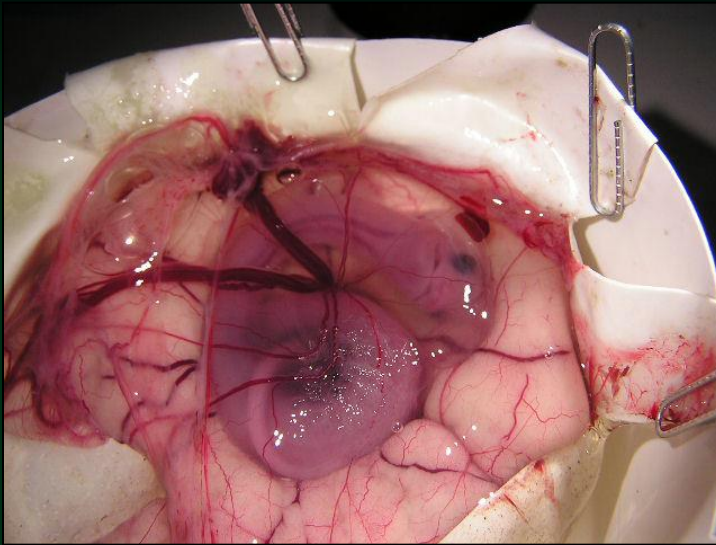
Proč savci (včetně člověka) mohou iniciovat maximálně dvě generace zubů?

- porovnání rozdílů ve vývoji monofyodontní, difyodontní a polyfyodontní dentice

Náhradní dentice

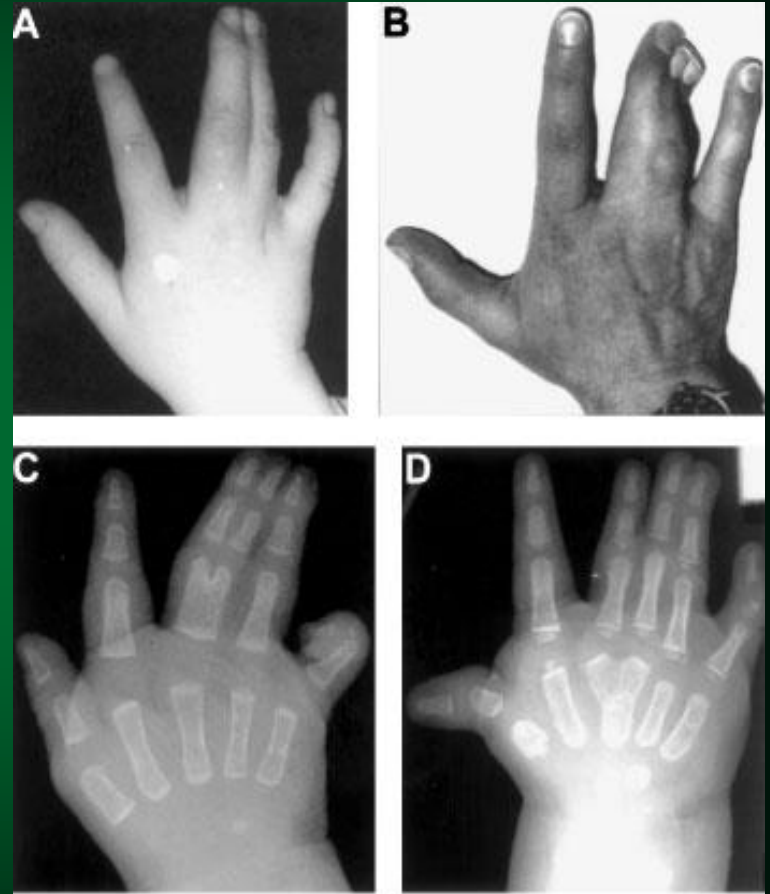

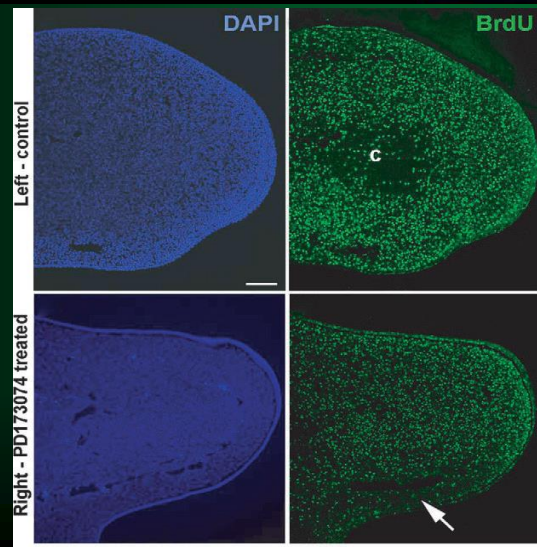
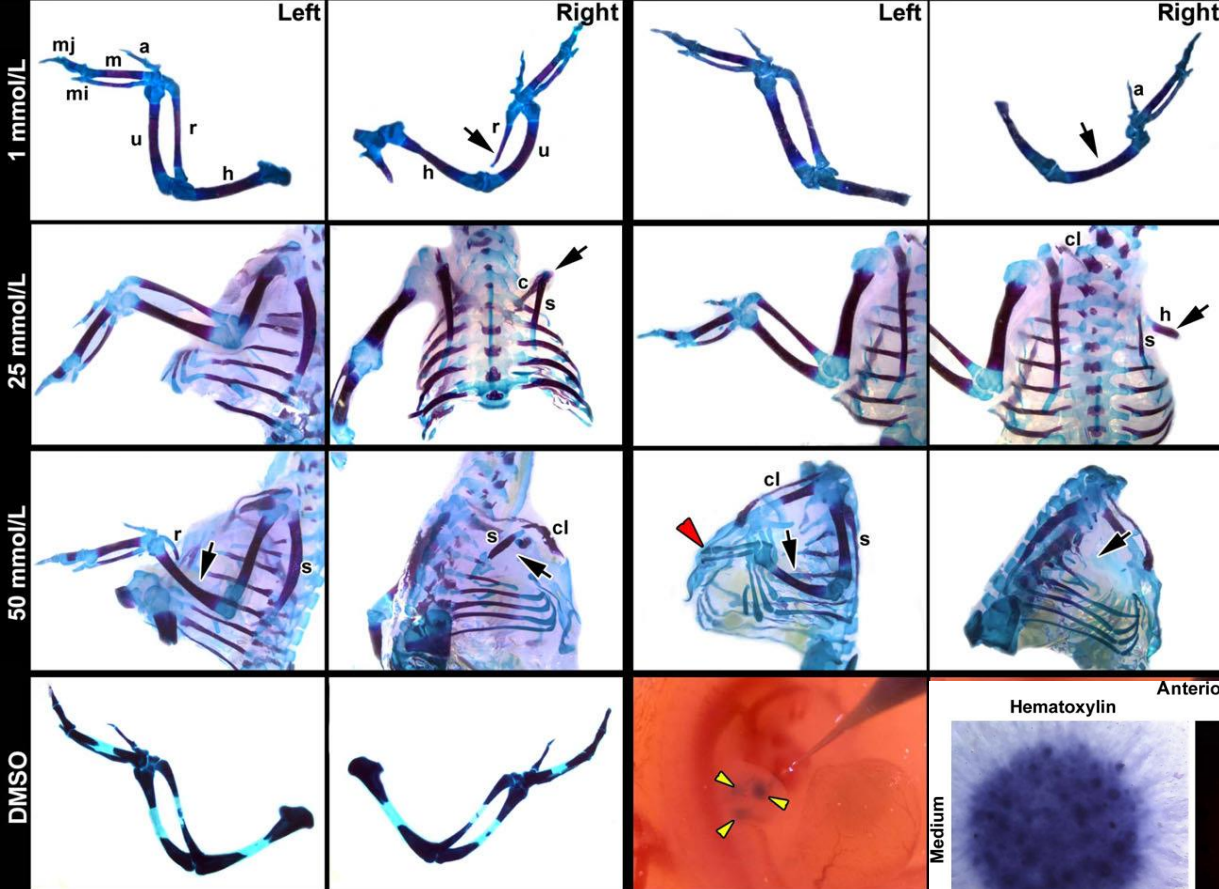
- 17 - maxila
- 2 - premaxila
- 6 - palatrová kost
- 6-10 - pterygoid
- 18-19 - mandibula

Hlavní oblasti studia

Morfogeneze končetin

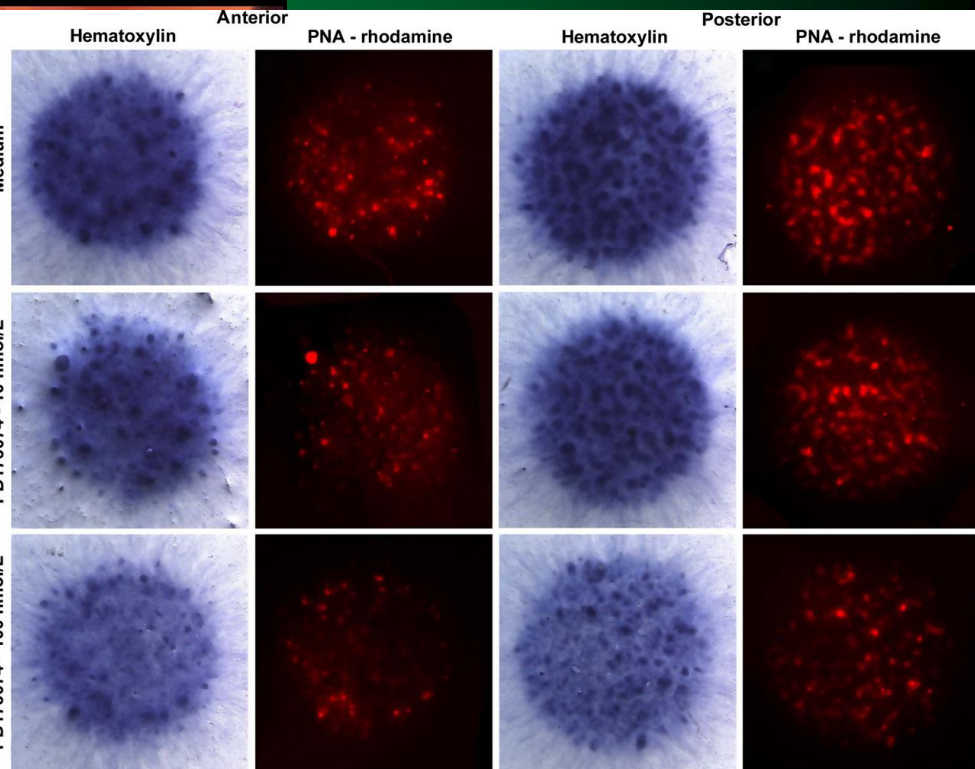
- raný vývoj končetin:
anterio-posteriorní modelování
skeletu, digitalizace
- chondrogenese a osteogeneze
(endochondrální kosti) –
buněčné a molekulární
procesy: nové molekuly
podílející se na diferenciaci
buněk (c-Myb, Evi-1, ..)
- příčiny vzniku vývojových
defektů

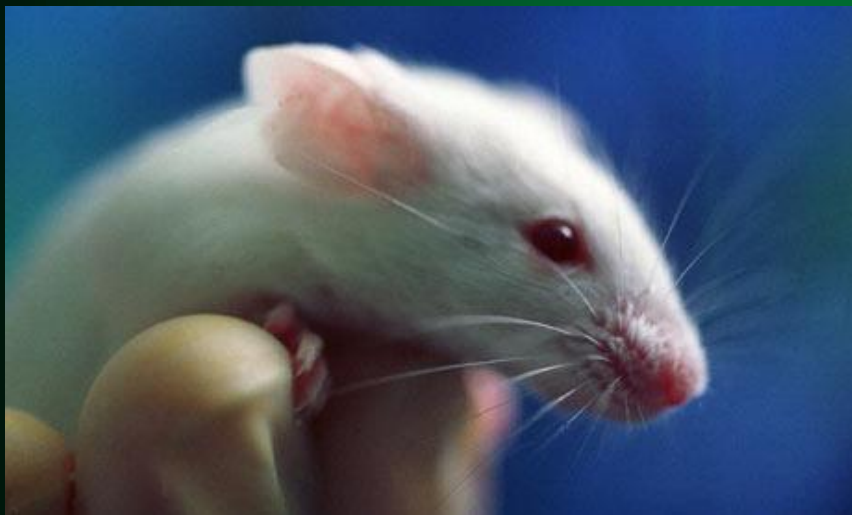
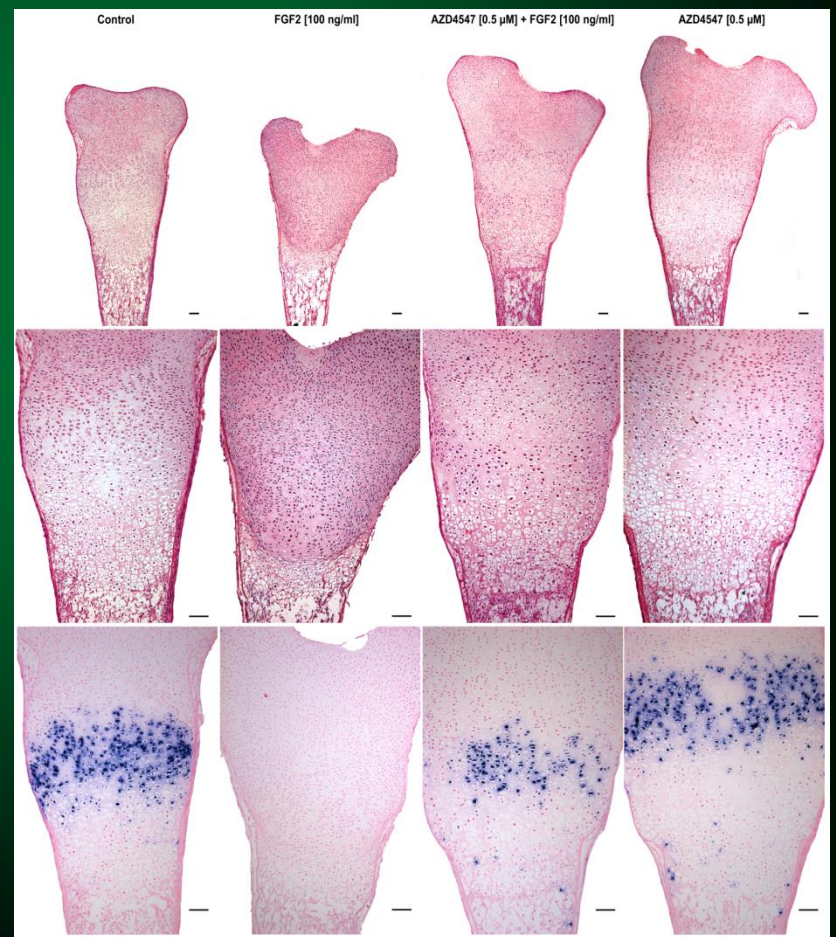
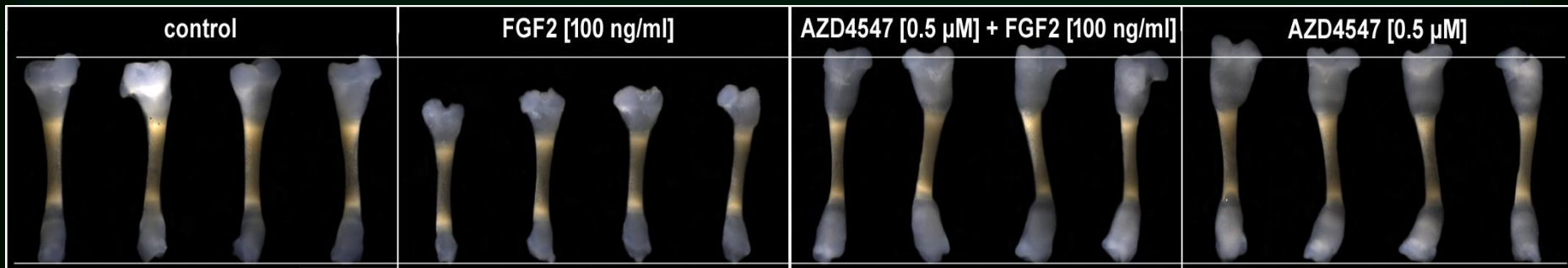

PD173074 - 10 nmol/L

PD173074 - 100 nmol/L

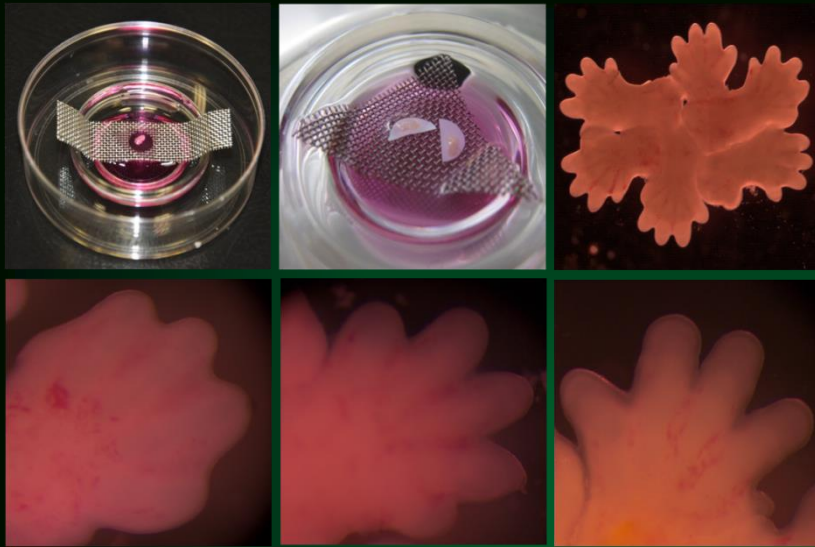
Hlavní oblasti studia

Komparativní morfogeneze s využitím širokého spektra modelových druhů:

- savci (myš, prase, králík, osmák)
- ptáci (kur)
- plazi (krajta, chřestýšovec, anolis, chameleon)

Využívané metody

- aplikace morfogenů do embryí

- morfologické analýzy

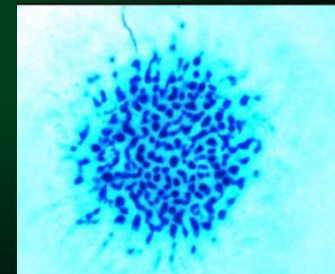
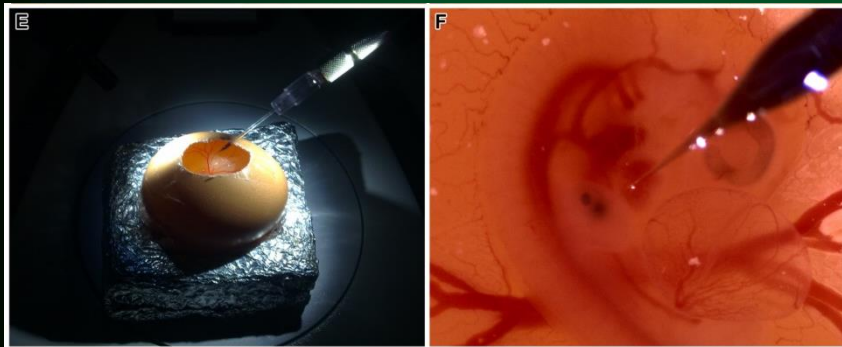
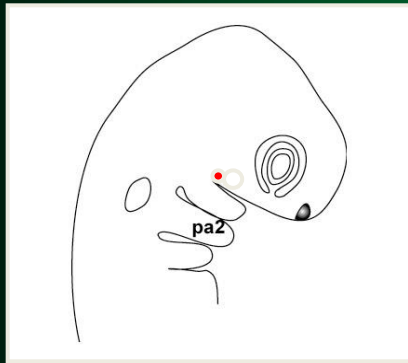
- mikromasy, „slice“ kultury, orgánové kultury

- tkáňové rekombinace

- *in situ* hybridizace

- PCR, QPCR

- PCRArrays, microarrays

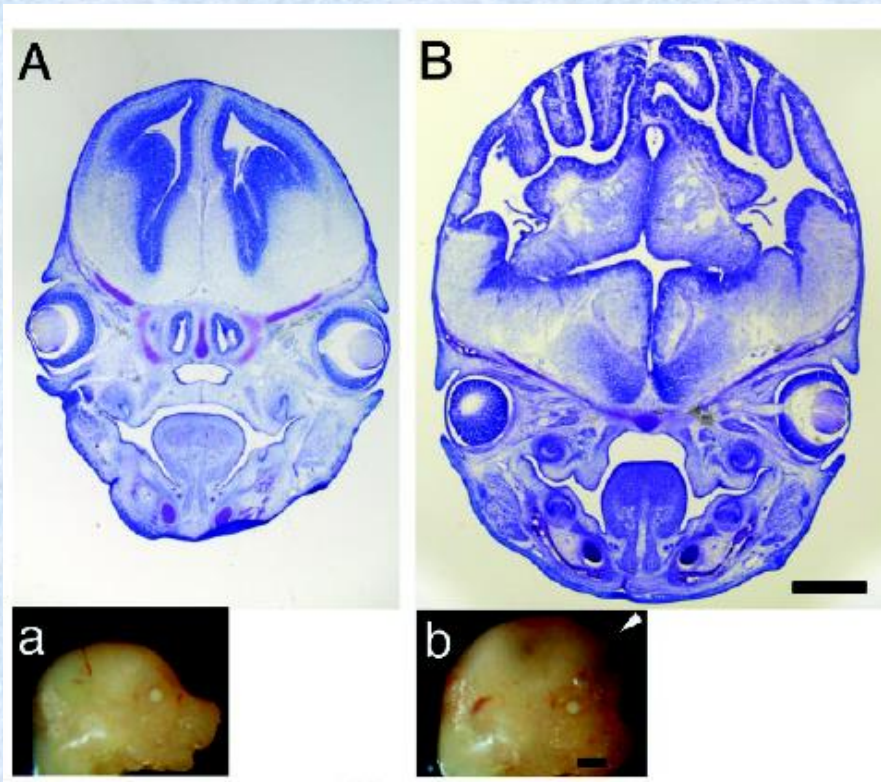

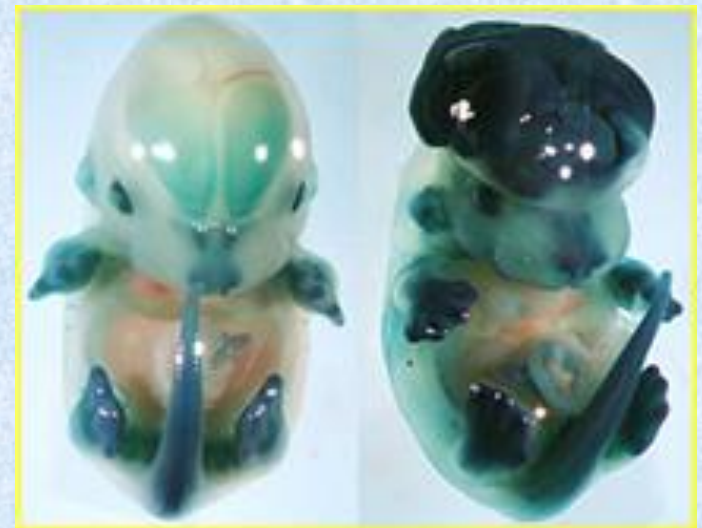

Aktivace Wnt dráhy ve vyvíjející se mozkové trubici:

cortex (nestin enhancer)

Exencefalie (neuzavřená mozková trubice)

Chenn & Walsh, 2002: Science;297:365-369.

Děkujeme za pozornost!

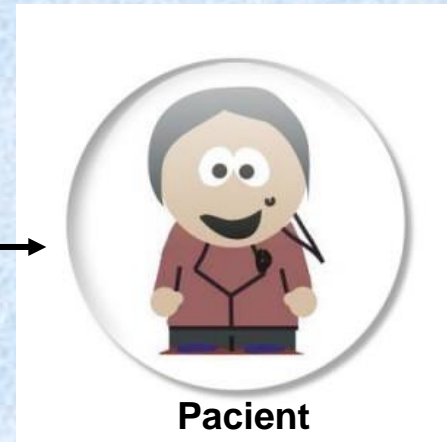
Celogenomové
techniky

Molekulární
mechanismus

Celoproteomové
techniky

Experimentální
model
(*in vitro* - tkáňové
kultury, *in vivo* -
myš, *C. elegans*,
Xenopus)

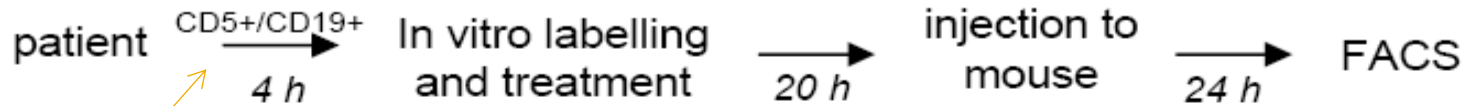
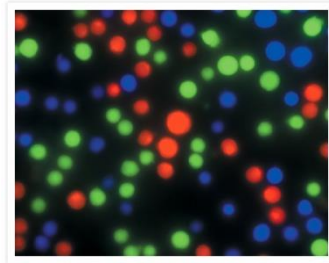
Pacient

In vivo "homing" assay using NOD/SCID gammaC^{-/-} mice

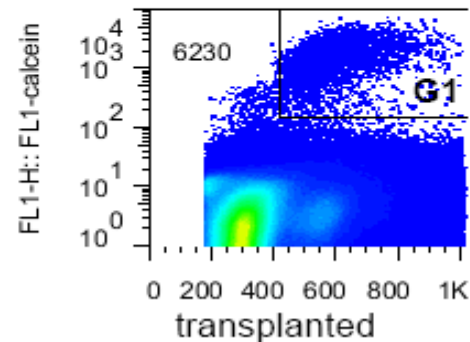
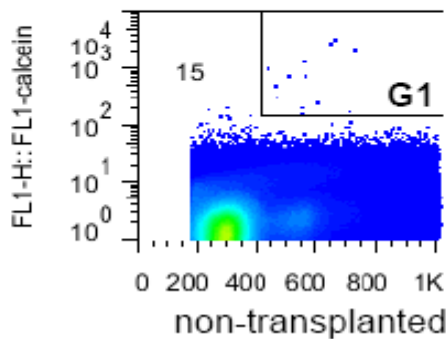
Inhibitors
Blocking/activating Abs
Controls (DMSO, IgG,...)

Cell trackers (Calcein Green AM)

Collect organs
Fluorescent primary
Abs

Cell separation
Cell sorting

NOD SCID gamma c null mice – severe combined immunodeficiency mice

Mechanismus vývoje končetin a molekulární příčiny vzniku poruch formování jejich skeletu

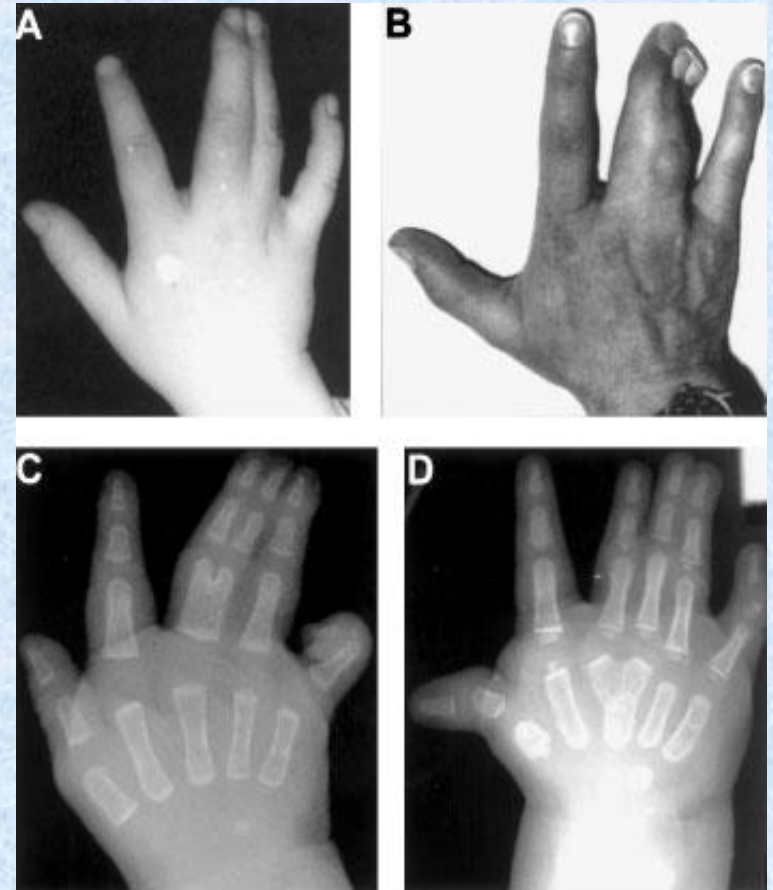
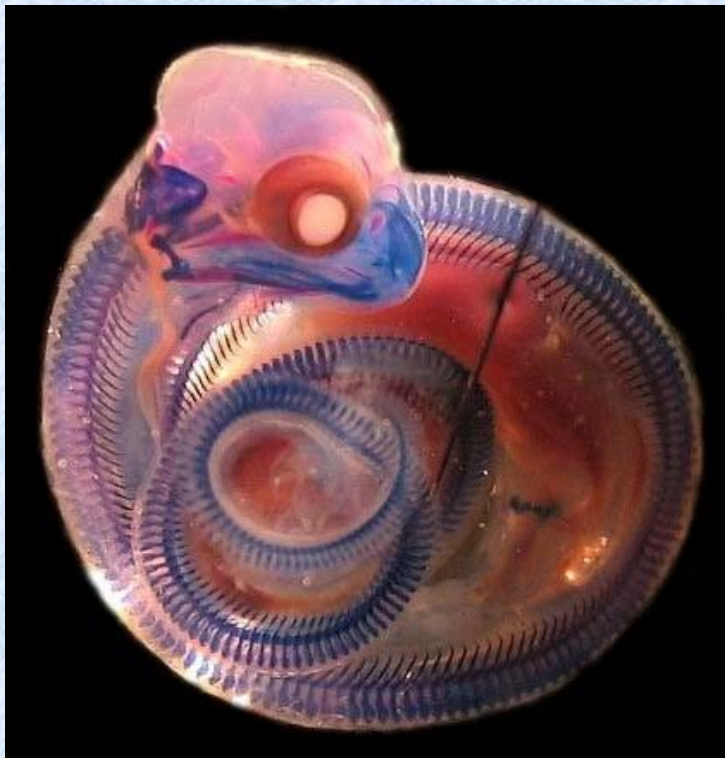

Marcela Buchtová

- studium mechanismů embryonálního vývoje a poruch s nimi souvisejících

- kraniofaciální struktury, končetiny

- modelové organismy: myš, prase, kuře, krajta, chameleon

FGF signalizace

- sledování vliv několika různých inhibitorů FGF signalizace
- NF449, PD161570 a PD173074

Studium mechanismů působení a funkce FGF dráhy

